

บทที่ 7

ภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากร ใช้ครั้งแรกที่ประเทศอังกฤษ (Sloan, Barnes & Noble,p.83) เนื่องจากในอดีต ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมาก และมีเมืองขึ้นเกือบทุกแห่ง ทำให้มีเรือเข้ามาจอดท่าที่ประเทศอังกฤษอยู่เสมอ โดยกษัตริย์ในสมัยก่อนของประเทศอังกฤษ ได้ถือเอาระวางขับน้ำของเรือเป็นมาตรฐานในการเก็บอากรขาเข้าและขาออก ทำให้เรียกการเก็บแบบนี้ว่า Customs ซึ่ง Customs ก็หมายความว่าประเพณีในการเก็บโดยใช้ระวางขับน้ำของเรือนั่นเอง

ภาษีศุลกากรเป็นภาษีที่รัฐบาลเรียกเก็บจากสินค้าที่นำเข้ามาในและส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร โดยกรมศุลกากรเป็นผู้จัดเก็บ ภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าขาเข้า เรียกว่า อากรขาเข้า ภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าขาออก เรียกว่า อากรขาออก

กรมศุลกากร (Custom Department) เป็นหน่วยงานส่วนราชการ ที่สังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่ดูแลพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของชาติและประชาชนโดยเฝ้าระวัง จัดเก็บภาษี ตรวจสอบ ควบคุมสินค้า และบุคคลที่นำของผ่านเข้าออกราชอาณาจักร

1. จุดมุ่งหมายในการเก็บภาษีศุลกากร

จุดมุ่งหมายในการจัดเก็บภาษีศุลกากร มีด้วยกัน 3 จุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันตามแต่ละประเทศว่า จะเลือกเก็บภาษีศุลกากรแบบใด โดยจุดมุ่งหมายเหล่านี้ประกอบด้วย

1.1 จุดมุ่งหมายเพื่อหารายได้ เรียกว่า พิภักดิ์เพื่อหารายได้ (Revenue Tariff) ประเทศที่นิยมใช้พิภักดิ์ชนิดนี้ ส่วนมากเป็นประเทศด้อยพัฒนา ที่ต้องพึ่งพาสินค้าเกษตรกรรมเป็นหลัก ซึ่งทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ประเทศเหล่านี้ต้องหารายได้โดยการจัดเก็บภาษีศุลกากร เพื่อนำเม็ดเงินมาพัฒนาประเทศ

1.2 จุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มกัน โดยเรียกพิภักชชนิดนี้ว่า พิภักคคุ้มกัน คือคุ้มกันอุตสาหกรรมภายในประเทศ (Protection Tariff) นิยมใช้กันมากในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะที่มีอุตสาหกรรมแรกตั้ง (Instant Industry)

อุตสาหกรรมแรกตั้งคือ อุตสาหกรรมที่เพิ่งจะเปิดธุรกิจ คือยังมีรายจ่ายค่อนข้างสูง แต่รายรับยังต่ำ เนื่องจากเพิ่งตั้งกิจการ

ข้อสังเกตในการใช้พิภักคคุ้มกัน พิภักคคุ้มกันจะกำหนดพิภักคอย่างสูงสำหรับสินค้าที่นำเข้ามาแข่งขันกับสินค้าของประเทศของตน มีผลทำให้รัฐบาลอาจโดนประเทศอื่นๆ ตั้งกำแพงภาษี (Tariff Wall) ได้ตอบกลับมาได้

1.3 จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนมาก นิยมใช้พิภักคทดแทน (Compensatory Tariff) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยมีการกำหนดอากรขาเข้าของสินค้าประเภทเดียวกันกับที่ผลิตในประเทศให้เท่ากัน มีผลทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศและสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ และนำไปสู่การพัฒนาทางด้านคุณภาพและต้นทุนการผลิตของประเทศคู่กรณี

2. ข้อดีและข้อเสียของการจัดเก็บภาษีศุลกากร

ข้อดีของการจัดเก็บภาษีศุลกากร เพื่อเป็นรายได้ให้แก่รัฐ และเพื่อไม่ให้ประเทศอื่นนำสินค้าเข้ามาจำหน่ายแข่งขันกับสินค้าที่ผลิตในประเทศ

ข้อเสียของการจัดเก็บภาษีศุลกากร คือรัฐโอบอุ้มผู้ประกอบการในประเทศของตนตลอดเวลา ทำให้ผู้ประกอบการเหล่านี้ไม่สามารถยืนได้ด้วยตัวเอง การจัดเก็บภาษีศุลกากรอาจทำให้การค้าระหว่างประเทศลดลง เพราะมีการตั้งกำแพงภาษีระหว่างกัน

3. การผลักราคาภาษีศุลกากร

การภาษีศุลกากร ผู้ประกอบการสามารถผลักราคาภาษีไปได้ 2 ทาง คือ

3.1 ผลักราคาภาษีไปข้างหน้า คือการผลักราคาภาษีไปให้ผู้ซื้อในต่างประเทศ โดยการเพิ่มราคาสินค้าที่ส่งออก

3.2 ผลักราคาภาษีไปข้างหลัง คือ การผลักราคาภาษี ไปให้แก่ผู้ผลิตภายในประเทศ โดยการลดราคาสินค้าที่ส่งออก ทำให้ผู้ผลิตต้องลดค่าแรงของแรงงาน และลดราคาซื้อวัตถุดิบจากผู้ผลิต

4. การทุ่มตลาด (Dumping)

การทุ่มตลาด คือ การที่ผู้ประกอบการส่งสินค้าเข้าไปขายยังต่างประเทศ โดยราคาที่ส่งไปขายถูกกว่าสินค้าที่ผลิตขึ้นในประเทศนั้น เช่น ประเทศไทยส่งกุ้งไปจำหน่ายในราคาถูกกว่าราคากุ้งในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ ประเทศจีนส่งผลไม้มาจำหน่ายในประเทศไทยโดยที่ราคาที่ส่งเข้ามาถูกกว่าราคาผลไม้ของประเทศไทย (กรณีประเทศไทยส่งกุ้งที่มีราคาถูกกว่าราคากุ้งของประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่พอใจในการกระทำครั้งนั้นของประเทศไทย ทำให้ประเทศสหรัฐทำการ Boycott สินค้าของประเทศไทย เช่น Boycott ข้าวประเทศไทย โดยที่ไม่รับซื้อข้าวของประเทศไทย)

5. บัตรภาษี

กรมศุลกากรได้ดำเนินการจัดทำบัตรภาษีชนิดต่างๆ เพื่อใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรในรูปแบบใหม่ เรียกว่า บัตร SMART CARD ซึ่งสามารถบันทึกข้อมูลพื้นฐานของผู้ถือบัตร และทำการตรวจสอบได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยแบ่งประเภทบัตรออกเป็น 7 ประเภท (กรมศุลกากร, <http://www.customs.go.th>) ได้แก่

5.1 บัตรทอง (Gold Card) เป็นบัตรสีทอง ที่กรมศุลกากรออกให้ผู้ประกอบการที่นำเข้าและหรือส่งออก ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ประกอบการระดับบัตรทองจากกรมศุลกากร (ต้องมีการส่งออกและนำเข้าเกินกว่า 3 ปี และเป็นสมาชิกสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย) โดยสิทธิที่ได้จากการได้รับบัตรทอง เช่น ได้รับงดเว้นการตรวจของจากเจ้าพนักงานศุลกากร เว้นแต่การสุ่มตรวจ

5.2 บัตรตัวแทนออกของรับอนุญาต (Licensed Customer Broker Card) เป็นบัตรสีเงิน ที่กรมศุลกากรออกให้ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนออกของระดับพิเศษจากกรมศุลกากร

5.3 บัตรเจ้าของหรือผู้จัดการ (Owner or Manager Card) เป็นบัตรสีเหลือง ที่กรมศุลกากรออกให้กับผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของหรือผู้จัดการของบริษัทห้างร้านที่นำของเข้าและหรือส่งของออก

5.4 บัตรผู้รับมอบอำนาจ (Attorney – in – Fact Card) เป็นบัตรสีเขียวที่กรมศุลกากรออกให้กับผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของหรือผู้จัดการของบริษัท ห้างร้าน ตามข้อ 5.3 ให้ดำเนินการแทน

5.5 บัตรผ่านพิธีการศุลกากร (Customs Clearance Card) เป็นบัตรสีชมพู ที่กรมศุลกากรออกให้กับบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กรมศุลกากรกำหนด เพื่อทำหน้าที่ผ่านพิธีการศุลกากร

5.6 บัตรผู้ชำนาญการศุลกากร (Customs Formality Specialist Card) เป็นบัตรสีฟ้าที่กรมศุลกากรออกให้กับบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญด้านศุลกากรที่ผ่านพิธีการทดสอบจากกรมศุลกากร และสามารถใช้แทนบัตรผ่านพิธีการศุลกากรได้ด้วย

5.7 บัตรผู้ช่วยปฏิบัติพิธีการศุลกากร (Customs Clearance Assistant Card) เป็นบัตรสีส้ม ที่กรมศุลกากรออกให้กับบุคคลที่เป็นผู้ช่วยปฏิบัติพิธีการศุลกากรของผู้ที่ทำบัตรทอง บัตรตัวแทนออกของรับอนุญาต บัตรเจ้าของหรือผู้จัดการ บัตรผู้รับมอบอำนาจ บัตรผ่านพิธีการศุลกากร หรือบัตรผู้ชำนาญการศุลกากร

6. เขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export Processing Zone)

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ขึ้นในรูปของรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีชื่อย่อว่า ก.น.อ. มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมส่งออกที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก (EPZ Zone) โดยได้รับสิทธิยกเว้นภาษีอากรตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

7. กฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการนำเข้า- ส่งออก

7.1 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ซึ่งถือเป็นกฎหมายศุลกากรฉบับแรกของประเทศไทย ได้ถูกยกกร่างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2455 ในสมัยพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าพร้อม

พงษ์อิริราช โดยการร่างนั้นได้ยึดถือตามแนวกฎหมายศุลกากรของประเทศอังกฤษ โดยมีนายวิลเลียม นันท์ เป็นผู้ช่วยเหลือในการร่าง แต่กว่าจะเจรจาทำความตกลงกับนานาประเทศได้นั้นก็ใช้ระยะเวลาถึง 14 ปี และได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.2469

7.2 ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายศุลกากร

กฎหมายเกี่ยวกับศุลกากร เป็นที่น่าสังเกตว่าเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานไว้เป็นอย่างมาก เช่น เจ้าพนักงานสามารถเข้าตรวจค้นและยึดเอกสารต่างๆ ของผู้นำเข้าและผู้ส่งออกไปทำการตรวจสอบได้ และกฎหมายนี้จะมีลักษณะพิเศษคือ ความผิดตามกฎหมายศุลกากรในบางมาตราเป็นความผิดที่ไม่คำนึงถึงเจตนา ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายอาญา ที่ความผิดจะขึ้นอยู่กับเจตนา ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และตัวแทนออกของจำนวนไม่น้อย มักจะขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

7.3 ความผิดทางศุลกากรที่ควรทราบ

มีความผิดที่เกี่ยวกับทางศุลกากรที่สำคัญ ได้แก่

- ความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยง ความผิดมีอายุความ 10 ปี แต่ในเหตุที่ได้คำนวณอากรผิด จะมีอายุความ 2 ปี ทั้งนี้ให้นับจากวันที่นำของเข้าหรือส่งออก สำหรับความผิดครั้งหนึ่งๆ ได้ปรับเป็นเงิน 4 เท่าของราคาของ ซึ่งได้รวมค่าอากรขาเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

- ความผิดเกี่ยวกับการสำแดงอันเป็นเท็จ มีโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน

- ความผิดเกี่ยวกับการขอรับเงินชดเชยและการคืนภาษีที่ไม่ถูกต้อง มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือไม่เกิน 4 เท่าของเงินชดเชยที่ขอหรือที่จ่าย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

8. พิกัดอัตราศุลกากร

พิกัดอัตราศุลกากร หมายถึง การแบ่งกลุ่มสินค้าที่มีการซื้อขายระหว่างประเทศ ออกเป็นประเภทและประเภทย่อย โดยมีเลขรหัสกำกับประเภทนั้นๆ โดยคำว่าของต้องพิกัดก็มีหมายถึง ของเข้า-ออก นอกประเทศที่จะต้องเสียภาษีศุลกากร

เมื่อการค้าระหว่างประเทศได้ขยายตัวมากขึ้น และผลิตภัณฑ์ใหม่ๆเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงได้มีการพัฒนาระบบการจำแนกโภคภัณฑ์แบบใหม่ เรียกว่าระบบ ฮาร์โมนाइซ์ (Harmonized Commodity Description and Coding System) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2531 เป็นต้นไป

8.1 สาเหตุที่ต้องกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร

8.1.1 ทำให้ผู้ผลิต ผู้ทำการค้า หรือผู้ลงทุน สามารถคำนวณต้นทุนของสินค้าได้อย่างแน่นอน

8.1.2 ทำให้เกิดความสะดวก ในการกำหนดอัตราอากรง่ายขึ้นและถูกเป้าหมายแน่นอน

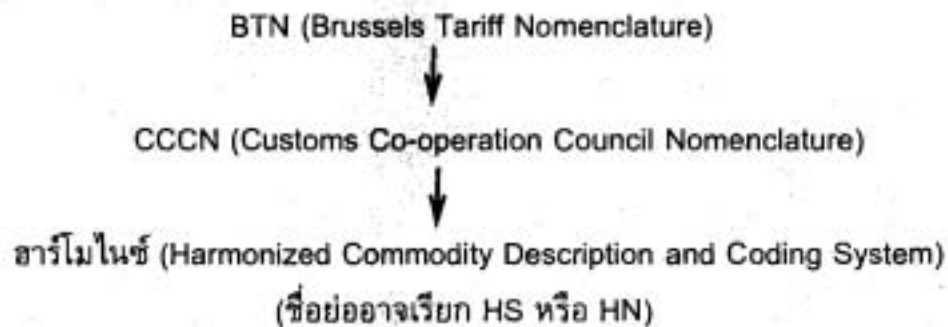
8.1.3 ทำให้การจัดเก็บข้อมูลทางสถิติสะดวกขึ้น ได้ข้อมูลที่ต้องการแน่นอน สามารถนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายการเงิน การคลังของประเทศ หรือผู้ประกอบการนำไปใช้ในการตัดสินใจด้านการค้าการลงทุน

8.1.4 ทำให้เกิดความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถเข้าใจกันได้อย่างรวดเร็ว

8.2 รากฐานของระบบพิกัดอัตราศุลกากร

พิกัดอัตราศุลกากรใช้ระบบจำแนกประเภทสินค้าและรหัสประเภทพิกัดของคณะรัฐมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรที่เรียกว่า International on the Harmonized Commodity Description and Coding System ซึ่งทำกันที่กรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ.1983 ขณะนั้นประเทศไทยยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี อนุสัญญาาระบบนี้มีชื่อว่า Harmonized System : HS ซึ่งได้พัฒนามาจากการจำแนกประเภทสินค้าแบบที่ใช้อยู่เดิมคือ Customs Cooperation Council Nomenclature, CCCN ขณะนี้ประเทศไทยใช้พิกัด

ศุลกากรระบบฮาร์โมนี ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2531 การจำแนกประเภทสินค้าตามระบบฮาร์โมนี

8.3 โครงสร้างพิกัดอัตราศุลกากรของประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ภาค (กรมศุลกากร, <http://www.customs.go.th>) มีรายละเอียด ดังนี้

ภาคที่ 1 : เป็นเรื่องของ หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร

ภาคที่ 1 ถือเป็นหัวใจสำคัญในการจำแนกประเภทสินค้าต่างๆ ของพิกัดอัตราศุลกากรแบบฮาร์โมนี เพื่อว่าถ้าเกิดปัญหาว่าควรจัดสินค้านั้นเข้าประเภทพิกัดอัตราศุลกากรใดก็สามารถพิจารณาจากรายละเอียดของสินค้า เช่น ลักษณะองค์ประกอบ ส่วนผสม หน้าที่ หรือประโยชน์การใช้งาน สำหรับใช้เป็นหลักในการจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากรต่อไป

หลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากร มี 6 ข้อแยกเป็น

ข้อ 1-5 เป็นการจำแนกประเภทของสินค้า

ข้อ 6 เป็นการจำแนกประเภทย่อยของสินค้า

หลักเกณฑ์ข้อที่ 1

ชื่อของหมวด ตอน และตอนย่อย ให้กำหนดขึ้น เพื่อให้สะดวกแก่การอ้างอิงเท่านั้น ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย การจำแนกประเภทให้จำแนกตาม

ความหมายของประเภทนั้นๆ ตามหมายเหตุของหมวด หรือของตอนที่เกี่ยวข้อง และตามข้อกำหนด หากว่าประเภทหรือหมายเหตุดังกล่าวไม่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

คำอธิบาย การกำหนดชื่อของหมวด ตอน และตอนย่อย เพื่อใช้ในการอ้างอิง ส่วนการจำแนกประเภทให้พิจารณาถึงข้อความของประเภทนั้น

ตัวอย่าง ม้ามีชีวิต เป็นประโยคที่ชัดเจนในตัว สามารถจำแนกประเภทได้โดยไม่ต้องใช้หลักเกณฑ์การตีความตามข้ออื่นๆอีก

หลักเกณฑ์ข้อที่ 2

หลักเกณฑ์ข้อที่ 2 ก (ของที่ยังไม่ครบสมบูรณ์หรือยังไม่สำเร็จ)

เป็นการจำแนกประเภทสินค้าในสภาพขณะนำเข้า เป็นของที่ยังไม่ครบสมบูรณ์ หรือยังไม่สำเร็จรูป แต่มีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของของสำเร็จรูปแล้ว ก็ให้จัดเข้าประเภทของสำเร็จรูป

หลักเกณฑ์ข้อที่ 2 ข (ของที่นำเข้ามาโดยถอดแยกออกจากกัน หรือยังไม่ได้ประกอบเข้าด้วยกัน) การขนถ่ายหรือการขนส่ง ให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกันกับของที่ประกอบแล้ว

หลักเกณฑ์ข้อที่ 3

หลักเกณฑ์ข้อที่ 3 ก

ถ้าประเภทหนึ่งระบุของไว้โดยเฉพาะ แต่ประเภทอื่นระบุไว้อย่างกว้างๆ ให้จัดของนั้นเข้าประเภทที่ระบุไว้โดยเฉพาะ ตัวอย่าง เครื่องโกนหนวดไฟฟ้า ไม่จัดเข้าเป็นประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าแต่ให้จัดเป็นเครื่องโกนหนวด

หลักเกณฑ์ข้อที่ 3 ข

ของผสม ของรวม ที่มีวัตถุต่างชนิด ของรวมที่มีองค์ประกอบต่างชนิด และของที่จัดทำขึ้นเป็นชุดเพื่อการขายปลีก ให้จัดเข้าประเภทของวัตถุหรือองค์ประกอบที่แสดงลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของของนั้น คือรวมเป็นของเดียวกันที่ไม่มีการจำหน่ายแยกเป็นส่วนๆ

ตัวอย่าง ที่เขียนหรือที่มีชาติตั้งประกอบอยู่กับภาษาละสันหรือ ที่ถอดแยกจากกันได้ ผู้ประกอบการถ้านำเข้ามาก็ให้ถือเป็นของรวมเป็นของเดียวกันที่ไม่มีการจำหน่ายแยกเป็นส่วนๆ

หลักเกณฑ์ข้อที่ 4

ของซึ่งไม่อาจจำแนกประเภทตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ ให้จำแนกเข้าประเภทเดียวกันกับของซึ่งใกล้เคียงกันกับของนั้นมากที่สุด

ตัวอย่าง ถ้าเป็นของที่ประเทศไทยไม่มี แต่ใกล้เคียงกับกะลา ก็ให้เป็นกะลา

หลักเกณฑ์ข้อที่ 5

กระเป๋าล่องถ่ายรูป หีบเครื่องดนตรี กระเป๋าใส่ปืน กล้องอุปกรณ์เขียนแบบ กล้องสร้อยคอ และภาษาบรรจุที่คล้ายกัน ที่ทำรูปทรงหรือขนาดเป็นพิเศษ เพื่อบรรจุของหรือชุดของโดยเฉพาะ ถ้าตามปกติเป็นของต้องขายพร้อมกันก็ให้ถือว่าเป็นของชิ้นเดียวกัน

ตัวอย่าง ภาษาบรรจุที่นำเข้ามามีพร้อมกับของที่เจตนาบรรจุ เช่นกล้องและหีบเครื่องเพชรและรูปพรรณ กล้องเครื่องโกนหนวด กระเป๋าล่องส่องทางไกล กล้องหีบและถุงใส่เครื่องดนตรี กระเป๋าปืน ก็ไม่ต้องแยกในการเสียภาษีศุลกากร

หลักเกณฑ์ข้อที่ 6

ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายการจำแนกประเภทของของเข้าในประเภทย่อยของประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้เป็นไปตามความของประเภทย่อยที่เกี่ยวข้อง และตามหลักเกณฑ์ข้างต้นโดยอนุโลม โดยพิจารณาเปรียบเทียบในระหว่างประเภทย่อยที่อยู่ในระดับเดียวกัน ตามวัตถุประสงค์ของหลักเกณฑ์นี้ให้ใช้หมายเหตุของหมวดและของตอนที่เกี่ยวข้องด้วย เว้นแต่จะมีข้อความระบุไว้เป็นอย่างอื่น

ตัวอย่าง ตอนที่ 71 คำว่า แพลทินัม ในหมายเหตุที่ 4 แตกต่างจากคำว่า แพลทินัมในหมายเหตุที่ 2 ซึ่งขึ้นอยู่กับความหมายของประเภทย่อยนั้น

ภาคที่ 2 : เป็นเรื่องพิกัตอัตราอากรขาเข้า

ในการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้นำเข้าต้องสำแดงรายการของที่นำเข้าให้เป็นไปตามพิกัตอัตราศุลกากร ซึ่งการจะพิจารณาว่าสินค้าใดจัดอยู่ในประเภทพิกัตอัตราศุลกากรใดนั้น ต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์การตีความพิกัตอัตราศุลกากรตามภาคที่ 1 อันประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 6 ข้อและตัวบทพิกัตศุลกากรภาคที่ 2

ระบบฮาร์โมนิไซส์ ได้แบ่งอัตราอากรขาเข้าเป็น 21 หมวด โดยแยกออกเป็น 97 ตอนซึ่งแต่ละตอน จะแยกออกเป็นประเภท โดยใช้เลขรหัส 4 ตัว รวม 1,241 ประเภท และแต่ละประเภทนั้น จะแยกออกเป็นประเภทย่อยลงไปอีก โดยใช้เลขรหัส 5 ตัว และ 6 ตัว รวมทั้งสิ้น 5,019 ประเภทย่อย

หมวดต่างๆ ในพิกัตอัตราอากรขาเข้า ประกอบด้วย 21 หมวด มีรายละเอียดดังนี้

หมวดที่ 1 : สัตว์มีชีวิต ผลิตภัณฑ์จากสัตว์

หมวดที่ 2 : ผลิตภัณฑ์จากพืช

หมวดที่ 3 : ไขมันและน้ำมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช และผลิตภัณฑ์ที่แยกได้จากไขมันและน้ำมันดังกล่าว ไขมันที่บริโภคได้ซึ่งจัดทำแล้ว รวมถึงไขมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช

หมวดที่ 4 : อาหารปรุงแต่ง เครื่องดื่ม สุรา และน้ำส้มสายชู ยาสูบและผลิตภัณฑ์ที่ใช้แทนยาสูบ

หมวดที่ 5 : ผลิตภัณฑ์แร่

หมวดที่ 6 : ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมทางเคมี หรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน

หมวดที่ 7 : พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก ยางและของที่ทำได้ด้วยยาง

หมวดที่ 8 : หนังสือพิมพ์ หนังสือเฟอ์ และของที่ทำได้ด้วยหนังสือดังกล่าว เครื่องอ่านและเครื่องเขียนหลาก เครื่องใช้สำหรับเดินทาง กระเป๋าถือและภาชนะที่คล้ายกัน และของทำด้วยไส้สัตว์

หมวดที่ 9 : ไม้และของที่ทำด้วยไม้ ถ่านไม้ ไม้ก๊อก และของที่ทำด้วยไม้ก๊อก ผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยฟาง ทำด้วยเอสพาร์โต หรือวัตถุอีกสานอื่นๆ เครื่องจักรสานและเครื่องสาน

หมวดที่ 10 : เยื่อไม้ หรือเยื่อที่ได้จากวัตถุดิบจากเส้นใยเซลลูโลสอื่นๆ กระดาษ หรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก (เศษและของที่ใช้ไม่ได้) กระดาษและกระดาษ แข็งและของที่ทำด้วยกระดาษหรือกระดาษแข็ง

หมวดที่ 11 : สิ่งทอและของที่ทำด้วยสิ่งทอ

หมวดที่ 12 : รองเท้า เครื่องสวมศีรษะ ร่ม ร่มปีกกันแดด ไม้เท้า ไม้เท้าที่เป็น ที่นั่ง แส้ (วิป) แส้ขี้น้ำ และส่วนประกอบของของดังกล่าว ขนสัตว์ปีกที่จัดเตรียมแล้ว และของที่ทำด้วยขนของสัตว์ปีก ดอกไม้เทียม รวมทั้งของทำด้วยผมน

หมวดที่ 13 : ของที่ทำด้วยหิน พลาสติก เซรามิก แอคเบสทอส ไมกา หรือ วัตถุที่คล้ายกัน ผลิตภัณฑ์เซรามิก รวมทั้งแก้วและเครื่องแก้ว

หมวดที่ 14 : ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่า และของที่ทำด้วยของดังกล่าว เครื่องเพชรพลอย รูปพรรณที่เป็นของเทียม เหริยัญชาปณ

หมวดที่ 15 : โลหะสามัญและของที่ทำด้วยโลหะสามัญ

หมวดที่ 16 : เครื่องจักรและเครื่องจักรใช้สำหรับใช้ไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า ส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและ เครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่อง ดังกล่าว

หมวดที่ 17 : ยานบก อากาศยาน ยานน้ำ และเครื่องอุปกรณ์การขนส่งที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 18 : อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด การตรวจสอบ การวัดความเที่ยง การแพทย์หรือ ศัลยกรรม นาฬิกาชนิดล็อก และชนิดวอตซ์ เครื่องดนตรี รวมทั้งส่วนประกอบและ อุปกรณ์ประกอบของของดังกล่าว

หมวดที่ 19 : อาวุธและกระสุน รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของ ของดังกล่าว

หมวดที่ 20 : ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด

หมวดที่ 21 : ศิลปกรรม ของที่นักสะสมรวบรวม และโบราณวัตถุ

ภาคที่ 3 : เป็นเรื่องพิกัตอัตราขาออก

เกือบทุกประเทศ รัฐบาลไม่พยายามเก็บอากรขาออก ในทางตรงข้ามกลับส่งเสริมการส่งออกโดยการยกเว้นอากรภายใน หรือให้เงินอุดหนุนการส่งออก

โดยปกติแล้ว สินค้าขาออกส่วนใหญ่ไม่ต้องเสียภาษีอากร นอกจาก 8 ประเภทนี้ ต้องเสียอากรขาออก

ประเภทที่ 1: ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ไม่ว่าจะเป็นข้าวเปลือก ข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวเนียง ปลายข้าว หรือ ไร่

ประเภทที่ 2: เศษโลหะทุกชนิด

ประเภทที่ 3: หนังสือและหนังสือกระป๋อง ไม่ว่าจะตีพิมพ์หรือฟอกแล้ว (ไม่รวมถึงเศษตัด เศษและผง ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมทำหนังสือและอุตสาหกรรมผลิตหนังสือ)

ประเภทที่ 4: ยางของต้นยางตระกูลอีเวีย ไม่ว่าจะเป็นยางแผ่น ยางแท่ง เศษ ยาง ยางก้อน น้ำยาง หรือซียาง ยางปนดิน หรือปนเปลือกต้นยาง รวมทั้งยางในลักษณะอื่น ซึ่งยังอยู่ในสภาพวัตถุดิบ ได้แก่

- ยางแผ่น ยางแท่ง และเศษของยางดังกล่าว นอกจากที่ระบุไว้ใน ข และ ค

- ยางแท่งตามมาตรฐานที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด
- ยางผ่านชนิดเครป และเศษของยางแผ่นชนิดเครป
- น้ำยางข้น
- น้ำยางสด
- อื่นๆ

ประเภทที่ 5: ไม้ ไม้แปรรูป และของที่ทำได้ด้วยไม้

ประเภทที่ 6: เส้นไหมดิบที่ยังไม่ได้ตีเกลียว และเส้นด้ายที่ทำด้วยไหม ขี้ไหม หรือเศษไหม

ประเภทที่ 7: ปลาป่น หรือปลาอบแห้งที่ยังมีไต่ป่น อันไม่เหมาะสำหรับเป็นอาหารของมนุษย์

ประเภทที่ 8: ของ ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในประเภทอื่นใดในพิกัตอัตราขาออกฉบับนี้

ภาคที่ 4 : เป็นเรื่องของที่ได้รับการยกเว้นอากร มี 18 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 : ของที่ส่งออก รวมทั้งของที่ส่งกลับออกไป ซึ่งนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด และในเวลาที่ส่งออกนั้นได้รับใบอนุญาตสำหรับนำกลับเข้ามาแล้ว

ประเภทที่ 2 : ของที่นำเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งได้เสียอากรไว้ครบถ้วนแล้ว และภายหลังส่งกลับออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี หลังจากที่ได้รับใบอนุญาตสำหรับนำกลับเข้ามา ซึ่งได้ออกให้ในขณะที่ได้ส่งออกแล้ว

ประเภทที่ 3 : ของที่กล่าวไว้ข้างล่างนี้ ถ้านำเข้ามาพร้อมกับคน หรือนำเข้ามาเป็นการชั่วคราว และจะส่งกลับออกไปภายใน ไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่นำเข้ามาได้แก่

ก. ของที่ใช้ในการแสดงละคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายกัน ซึ่งผู้แสดง ที่ท่องเที่ยวเข้ามา

ข. เครื่องประกอบและของใช้ในการทดลอง หรือการแสดงเพื่อวิทยาศาสตร์หรือการศึกษา ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาเพื่อจัดการทดลองหรือแสดง

ค. รถสำหรับเดินบนถนน เรือ และอากาศยาน บรรดาที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับคน

ง. เครื่องถ่ายรูปและเครื่องบันทึกเสียง ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาเพื่อใช้ถ่ายรูปหรือบันทึกเสียงต่างๆ ฟิล์มและแผ่นสำหรับถ่ายรูปหรือสิ่งที่ใช้บันทึกเสียงซึ่งนำมาใช้ในการนี้ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

จ. อาวุธปืนและกระสุนปืน ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาพร้อมกับคน

ฉ. ของที่นำเข้ามาเป็นการชั่วคราว โดยมีมุ่งหมายจะแสดงในงานสาธารณะที่เปิดให้ประชาชนดูได้ทั่วไป

ช. ของที่นำเข้ามาเพื่อซ่อม แต่ต้องปฏิบัติภายในเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

ข. ตัวอย่างสินค้า นอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ 14 ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาพร้อมตน และมีสภาพซึ่งเมื่อจะส่งกลับออกไปสามารถตรวจได้แน่นอนว่าเป็นของอันเดียวกับที่นำเข้ามา แต่ต้องมีปริมาณหรือค่าซึ่งเมื่อรวมกันแล้วไม่เกินกว่าที่จะเห็นได้ว่าเป็นตัวอย่างตามธรรมดา

ฅ. เครื่องมือและสิ่งประกอบสำหรับงานก่อสร้าง งานพัฒนาการรวมทั้งกิจการชั่วคราวอย่างอื่น ตามที่อธิบดีกรมศุลกากรจะเห็นสมควร

สำหรับฟิล์ม แผ่นสำหรับถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง ที่นำมาเป็นของใช้ส่วนตัวนั้นต้องไม่เกินปริมาณดังนี้

- ฟิล์มสำหรับภาพนิ่ง ไม่เกิน 5 ม้วน
- แผ่นสำหรับภาพนิ่ง ไม่เกิน 40 ม้วน
- ฟิล์มสำหรับภาพยนตร์ขนาด 8 หรือ 16 มม. ไม่เกิน 5 ม้วน
- สิ่งที่ใช้บันทึกเสียง ไม่เกิน 5 ม้วน

ประเภทที่ 4 : รางวัลและเหรียญตรา ที่ทางต่างประเทศมอบให้แก่บุคคลที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อเป็นเกียรติในความดีเด่นทางศิลปะ วรรณกรรม วิทยาศาสตร์ การกีฬาหรือบริการสาธารณะ หรือเพื่อเป็นเกียรติประวัติในความสำเร็จ หรือพฤติกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์

ประเภทที่ 5 : ของส่วนตัวที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน สำหรับใช้เองหรือใช้ในวิชาชีพ และมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ เว้นแต่รถยนต์ อาวุธปืนและกระสุนปืน และเสบียง สุรา บุหรี่ ซิการ์หรือยาเส้น ซึ่งเป็นส่วนตัวที่ผู้เดินทางนำเข้ามาพร้อมกับตนนั้น อธิบดีกรมศุลกากรอาจออกข้อกำหนดยกเว้นอากรให้ได้ตามที่เห็นสมควรเป็นแห่งๆ ไป แต่ต้องไม่เกิน ปริมาณตามที่กำหนด ได้แก่ บุหรี่ไม่เกิน 200 มวน และ สุรา ไม่เกิน 1 ลิตร

ประเภทที่ 6 : ของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้ว ที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน เนื่องในการย้ายภูมิลำเนาและมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ

ประเภทที่ 7 : ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของอากาศยานหรือเรือ รวมทั้งวัสดุที่นำเข้ามาเพื่อใช้ซ่อมหรือสร้างอากาศยานหรือเรือ หรือส่วนของอากาศยานหรือเรือดังกล่าว

ประเภทที่ 8: น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหยอดเครื่อง และสิ่งที่ใช้ในการหล่อลื่นที่เติมในอากาศยาน หรือในเรือที่มีขนาดเกินกว่า 500 ตันกรอสส์ ซึ่งศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว

ประเภทที่ 9: พืชผลที่มีภูมิถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทยปลูกในเกาะ ดอน และที่ชายดิ่งแม่น้ำ ซึ่งกั้นเขตแดนประเทศไทย

ประเภทที่ 10: ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญา กับนานาประเทศ หรือทางการทูต ซึ่งได้ปฏิบัติต่อกันโดยอัยาศัยไมตรี

ประเภทที่ 11: ของที่พิสูจน์ว่านำเข้ามาเพื่อแจกจ่ายให้เปล่าเป็นการสาธารณกุศล หรือเพื่อการบริจาค

ประเภทที่ 12: ของที่นำโดยทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกิน 500 บาท

ประเภทที่ 13: ยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในทางราชการ

ประเภทที่ 14: ตัวอย่างสินค้าที่ใช้เพียงแค่ตัวอย่าง ไม่มีราคาทางการค้า

ประเภทที่ 15: ภาชนะบรรจุของชนิดที่ใช้บรรจุเพื่อความสะอาด หรือความปลอดภัยในการขนส่งระหว่างประเทศที่เรียกว่า คอนเทนเนอร์

ประเภทที่ 16: ของที่นำเข้าที่พิสูจน์ให้เป็นที่พอใจอธิบดีกรมศุลกากร ว่าเป็นของสำหรับคนพิการ

ประเภทที่ 17: ของที่พิสูจน์ให้เป็นที่พอใจแก่อธิบดีกรมศุลกากร ว่าเป็นของจำเป็นต้องนำเข้ามาเพื่อใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ

ประเภทที่ 18: ของส่งออกซึ่งพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจอธิบดีกรมศุลกากร ว่าเป็นของที่นำเข้ามาไม่เกิน 2 ปี และยังมีได้เปลี่ยนแปลงลักษณะรูปลักษณ์แต่ประการใด

ใบสุทธินำกลับ (Re-importation Certificate)

ใบสุทธินำกลับ คือเอกสารที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรออกให้สำหรับของที่ส่งออกไปแล้วจะนำกลับเข้ามาอีกในภายหลัง เพื่อขอยกเว้นอากร ตามเงื่อนไขของกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ภาคที่ 4 ประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ที่กำหนด

ประเภทที่ 1: ของที่ส่งออก รวมทั้งของที่ส่งกลับออกไป ซึ่งนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด และในเวลาส่งออกนั้นได้รับใบสุทธินำกลับเข้ามาแล้ว

ประเภทที่ 2: ของที่นำเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งได้เสียอากรไว้ครบถ้วนแล้ว และภายหลังส่งกลับออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศหากนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี หลังจากที่ได้รับใบสุทธินำกลับเข้ามา ซึ่งได้ออกให้ในขณะที่ได้ส่งออกแล้ว (หมายเหตุ ถ้าเรานำเข้าสิ่งของที่ใด เราต้องไปทำใบสุทธินำกลับที่นั่น ตัวอย่าง นาย ก นำเครื่องเสียงเข้ามาทางสนามบินสุวรรณภูมิ เมื่อเครื่องเสียงเสีย นาย ก ต้องการจะส่งออกไปซ่อม นาย ก จะต้องไปทำใบสุทธินำกลับที่สนามบินสุวรรณภูมิ แต่ถ้าไปทำคนละด่าน นาย ก จะต้องเสียภาษีอากรอีกครั้งหนึ่ง เว้นแต่ นาย ก จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมศุลกากรเป็นพิเศษ)

9. การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ตามพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ได้กำหนดวิธีการจัดเก็บภาษีศุลกากรเอาไว้ 3 วิธี ประกอบด้วย

9.1 การจัดเก็บตามราคาหรือตามมูลค่า (เก็บตามอัตราร้อยละของราคาสินค้า) เช่น รถยนต์นำเข้า กรมศุลกากรเรียกเก็บอัตราร้อยละ 50 ของราคา ซึ่งการเก็บตามราคานี้ถือว่าให้ความยุติธรรม คือสินค้าใดที่มีราคาสูงก็เสียอากรสูง ส่วนสินค้าใดที่มีราคาต่ำก็เสียอากรต่ำ การจัดเก็บตามราคา ประกอบด้วย

- **อากรขาเข้า** เก็บจากราคาแท้จริงของสินค้าในตลาด คือราคาขายส่ง เรียกว่า CIF ซึ่งประกอบด้วย ราคาสินค้า ค่าระวางเรือ ค่าขนส่งสินค้าลงเรือ ค่าประกันภัย

- **อากรขาออก** อธิบดีกรมศุลกากรจะประกาศราคาสินค้าเป็นคราวๆ เพื่อใช้เกณฑ์ในการเก็บอากรขาออก สินค้าประเภทใดไม่ได้มีการประกาศราคาก็ให้ใช้ราคา FOB ซึ่งประกอบด้วย ราคาสินค้า ค่าระวางเรือ ค่าขนส่งลงเรือ แต่ไม่รวมค่าประกันภัย

9.2 การจัดเก็บตามสภาพ อาจแยกได้ดังนี้

- เก็บตามน้ำหนัก เช่น เก็บเป็นกรัม กิโลกรัม ปอนด์ เมตริกตัน
- เก็บตามปริมาตร เช่น เก็บเป็นลิตร ซีซี แกลลอน
- เก็บตามความยาว เช่น เก็บเป็นเมตร ฟุต หลา นิ้ว
- เก็บตามจำนวน เช่น เก็บเป็นคู่ โหล กุรุส

9.3 การจัดเก็บตามราคา หรือ ตามสภาพแล้วแต่วิธีใดรัฐจะเก็บอากรได้มากกว่า ก็ให้ใช้วิธีนั้น คือการเก็บตามราคาและตามสภาพ แล้วแต่วิธีใดจะได้อากรมากกว่าก็ให้เก็บด้วย วิธีนั้น เช่นสินค้าที่ทำด้วยพลาสติก ได้กำหนดเก็บอากรเอาไว้ว่า ถ้าเก็บตามราคาให้เก็บร้อยละ 60 ของราคาสินค้า ส่วนถ้าเก็บตามสภาพให้เก็บกิโลกรัม ละ 6 บาท

10. ค่าภาษีศุลกากร

10.1 เวลาที่ต้องชำระค่าภาษีอากร

ผู้มีสิทธิในสินค้าซึ่งนำเข้าหรือส่งออก ต้องทำใบขนสินค้าสำแดงรายการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรตรวจสอบ เมื่อผ่านการตรวจสอบและรับรองแล้ว จึงชำระค่าภาษีอากร หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรก็จะประทับตราสมบูรณ์ เรียกว่า ออกใบขนสินค้า (ถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิยังไม่ยื่นใบขนสินค้า ก็ยังไม่ต้องชำระค่าภาษีอากร)

10.2 การคำนวณภาษีอากร

ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญในการคำนวณค่าภาษีอากร ได้แก่ ตามราคาของตามสภาพของ และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในความรับผิดชอบอันที่จะต้องชำระค่าภาษีอากรเกิดขึ้น

10.3 การชำระค่าภาษีอากร

การชำระค่าภาษีอากร จะชำระเป็นเงินสด หรือเช็ค ก็ได้ หรือจะชำระด้วยบัตรภาษี ถ้าบัตรภาษีมียอดเงินมากกว่าเงินค่าภาษีอากรที่ต้องชำระ ห้ามเจ้าหน้าที่ศุลกากรรับบัตรภาษี แต่ถ้าบัตรภาษีมียอดเงินน้อยกว่าเงินค่าภาษีอากรที่ต้องชำระ ก็ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรรับบัตรภาษี และเพิ่มด้วยเงินสดหรือเช็คจนครบจำนวน

10.4 การวางเงินประกัน

ถ้าผู้นำสินค้าเข้าหรือผู้ส่งสินค้าออกตกลงกับกรมศุลกากรเกี่ยวกับพิกัดอัตราศุลกากรไม่ได้ แต่ผู้นำสินค้าเข้าหรือผู้ส่งสินค้าออกต้องการที่จะนำสินค้าออกไปก่อน ก็จะต้องวางเงินประกัน หรือนำหนังสือค้ำประกันของธนาคารให้แก่กรมศุลกากร แล้วมาดำเนินการโต้แย้งภายหลัง (การค้ำประกันนั้นจะต้องระบุวงเงินค้ำประกันไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท)

10.5 การเรียกเก็บค่าภาษีอากรที่เสียไว้ไม่ครบถ้วน

การใช้สิทธิเรียกเก็บเพิ่มเติมของกรมศุลกากรต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของอายุความแบ่งเป็น 3 กรณี คือกรณีเสียไว้ไม่ครบจำนวน มีอายุความ 10 ปี หรือกรณีคำนวณจำนวนเงินภาษีอากรผิด มีอายุความ 2 ปีหรือกรณีหลีกเลี่ยงภาษีอากร มีอายุความ 15 ปี

11. การควบคุมสินค้า เข้า - ออก

การควบคุม หมายถึง การห้ามหรือการจำกัดการนำเข้า และส่งออกสินค้า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาสวัสดิภาพของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติ เช่น ห้ามนำเข้าหรือส่งออกยาเสพติด เฮโรอีน มึน เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ห้ามนำเข้าอาวุธสงครามเข้าประเทศเพราะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ

การควบคุมนี้อาจกระทำในรูปของการห้ามนำเข้าหรือส่งออกโดยเด็ดขาด การห้ามนำเข้าหรือห้ามส่งออกอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการนำเข้าหรือส่งออกของบางชนิดจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเสียก่อน

เรื่องของการควบคุม เราจำเป็นต้องทราบความหมายของที่ควบคุมต่างๆ จะมีชื่อและคำจำกัดความโดยเฉพาะ ได้แก่

11.1 ของต้องห้าม

ของต้องห้าม หมายถึง ของหรือสินค้าที่กฎหมายกำหนดห้ามนำเข้ามาใน หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร โดยเด็ดขาด และในบางกรณีห้ามการส่งผ่านด้วย

ผู้นำของต้องห้ามเข้ามาใน หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร บ่อนมี
ความผิด ต้องรับโทษตามกฎหมายนั้นๆ

ของต้องห้ามในการนำเข้า และส่งออกโดยเด็ดขาด ได้แก่

1. มุลฝิ่น
2. วัตถุลามก
3. เหล้าองุ่นที่ใช้ชื่อให้หลงเชื่อว่าผลิตในประเทศโปรตุเกส
4. สินค้าที่มีกำเนตเป็นเท็จ

ของต้องห้ามเฉพาะนำเข้า ได้แก่

ของรัฐบาล

1. สิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ที่มีข้อความเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครอง
2. จดหมายและไปรษณียบัตรนอกทางไปรษณีย์
3. หัตถกรรมใดๆ ที่มีการแสดงกำเนตเป็นเท็จ
4. เครื่องซัง เครื่องตวง เครื่องวัด ที่มีใช้มาตราเมตริก
5. ของที่มีรูปธงชาติโดยไม่สมควร
6. ของที่ปลอมหรือเลียนชื่อเครื่องหมาย
7. วรรณกรรมหรือศิลปกรรมที่ละเมิดลิขสิทธิ์

ของต้องห้ามเฉพาะส่งออก

1. ฝิ่น (ทั้งดิบและสุก)
2. กล้องสูบฝิ่น
3. กัญชา
4. ช้างสำคัญ ช้างสีปราด ช้างเนียม

11.2 ของต้องกำกััด

ของต้องกำกััด หมายถึง ของหรือสินค้าที่กฎหมายกำหนดว่าหากจะนำเข้ามาใน หรือส่งออกป้อกหรือผ่านราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามข้อบัต้กรมศุลกากรกำหนดไว้

ผู้ได้นำของต้องกำกััดเข้ามาในประเทศ หรือส่งออกป้อกหรือผ่านราชอาณาจักร โดยมีได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามก้กฎหมายนั้นๆ กำหนดไว้ ย่อมมีความผิด ต้องรับโทษตามก้กฎหมายนั้นๆ

ของต้องกำกััดในการนำเข้าและส่งออก

1. ยาเสพติดให้โทษ
2. ยาสูบ
3. พืชกระท่อม
4. ยานัตถุ์
5. สัตว์และซากสัตว์
6. ปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ
7. พันธุ์ยาง
8. น้ำยาง

ของต้องกำกััดในการนำเข้า

1. บุทธภัณฑ์ (อาวุธ)
2. ของที่มีเครื่องหมายกาชาด
3. ของที่มีตราแผ่นดิน
4. อาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธ
5. ไฟ
6. เครื่องซ้ัง เครื่องตวง เครื่องวัด ที่เป็นมาตราเมตริก
7. ของที่มีเครื่องหมายราชการหรือเลียนแบบเครื่องหมายราชการ
8. สุรา

ของต้องกำกวดในการส่งออก

1. โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ
2. แร่ดีบุก
3. อาวุธยุทโธปกรณ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม
4. เหยี่ยวภูเขาปณ
5. สัตว์พาหนะ
6. ของที่ควบคุมตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน คือ เงินตรา
ธนบัตร ธนาณัติ เงินตราต่างประเทศ
7. ทองคำ ทองคำขาว เพชรพลอย
8. มาตรฐานสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

11.3 ของต้องห้ามต้องกำกวด

ของต้องห้ามต้องกำกวด หมายถึง ของหรือสินค้าชนิดนั้นเป็นทั้งของ
ต้องห้ามและของต้องกำกวด เช่นอาจต้องห้ามในการนำเข้า แต่ต้องกำกวดในการส่งออก
หรืออาจต้องห้ามในการส่งออก แต่ต้องกำกวดในการนำเข้า

ของต้องห้ามในการส่งออก แต่ต้องกำกวดในการนำเข้า

1. ผื่น (ทั้งดิบและสุก)
2. กล้องสูบผื่น
3. กัญชา
4. ช้างสำคัญ
5. ช้างสีปราว
6. ช้างเนียม

การนำเข้าและการส่งออกของต้องห้ามต้องกำกวด จำเป็นต้องขออนุญาต
ในการนำเข้าและส่งออกจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องก่อน มิเช่นนั้น จะทำให้การ
นำเข้าและส่งออกต้องหยุดชะงัก เพราะผ่านพิธีการศุลกากรไม่ได้ จึงเป็นภาระของ
ผู้ประกอบการจะต้องสนใจ และดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน และเสร็จสิ้นก่อนไปติดต่อ
ของจากกรมศุลกากร

11.4 ของควบคุม

ของควบคุม หมายถึง ของที่กระทรวงพาณิชย์ได้ออกพระราชกฤษฎีกา ประกาศควบคุม การนำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

ข้อแตกต่างของต้องกำกับ กับ ของควบคุม

ของต้องกำกับ กำหนดไว้โดยพระราชบัญญัติ จึงมีสถานะถาวร ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย

ของควบคุม กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา จึงมีสถานะไม่ถาวร เปลี่ยนแปลงง่าย ตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

12. ท่าหรือที่ เพื่อการนำเข้าและส่งออก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดท่า ที่ และ สนามบิน เพื่อการควบคุมการจัดเก็บอากรศุลกากร

12.1 วัตถุประสงค์ของการกำหนดท่าหรือที่

1. เพื่อการนำเข้าและส่งออก
2. เพื่อตรวจตรา ป้องกัน และปราบปราม การลักลอบหนีภาษีศุลกากร

12.2 สาระสำคัญของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ฉบับที่ 7 และ 8

กำหนดท่าหรือที่ใดๆ ในราชอาณาจักร ให้เป็นท่าหรือที่ เพื่อการนำเข้าและส่งออกและกำหนดสนามบินใดๆ ในราชอาณาจักร ให้เป็นสนามบินศุลกากร โดยระบุเขตศุลกากร ณ ท่าใด หรือที่ใด หรือสนามบินใด แยก ได้ดังนี้

กำหนดท่าหรือที่ เพื่อการนำเข้าและส่งออก แบ่งเป็น

กำหนดท่า เพื่อการนำเข้าและส่งออก

ท่า หมายถึง ท่าทางทะเล รวมทั้งสิ้น 29 ท่า เช่น ท่ากรุงเทพฯ ท่าระนอง ท่านครศรีธรรมราช ฯลฯ

ผู้ใดนำของผ่านเข้าออกทางเรือ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ศุลกากร ถือเป็นความผิด

กำหนดที่ เพื่อการนำเข้าและส่งออก

ที่ หมายถึง สถานที่ทางบก ซึ่งติดต่อกับต่างประเทศ

กำหนดให้ตั้งด่านศุลกากร โดยให้เป็นทำเลเสียภาษีอากร สำหรับการนำเข้าและส่งออกทางบก เช่นด่านแม่สาย ซึ่งแต่ละด่าน มีนายด่านศุลกากร เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบและพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่าน กำหนดให้ตั้งด่านพรมแดน โดยด่านพรมแดนจะตั้งขึ้นที่ชายเขตแดนทางบก ที่มีเขตติดต่อกับต่างประเทศ โดยตั้งขึ้นเพื่อตรวจของ เช่น ด่านพรมแดนจันทน์

ด่านพรมแดน มีไว้แค่ตรวจของ แต่ถ้าจะเสียภาษีอากร จะต้องไปเสียที่ด่านศุลกากร ที่ตั้งอยู่ในเมืองนั้น เช่น ถ้านำของเข้าหรือส่งของออกที่ด่านพรมแดนจันทน์ จะต้องไปเสียภาษีอากรที่ด่านสะเตา จังหวัดสงขลา

กำหนดให้ตั้งด่านตรวจทางบก เรียกว่า ด่านตรวจรถ เพื่อตรวจรถหรือยานพาหนะที่ผ่านทางนั้น และตรวจค้นเพื่อให้ทราบว่ามีของที่ลักลอบหนีภาษีศุลกากร เช่น ด่านตรวจทุ่งหลวง จังหวัดชุมพร

กำหนดสนามบินศุลกากร

สนามบินศุลกากร หมายถึง สนามบินสำหรับการนำเข้าและส่งออกทางอากาศ สนามบินศุลกากรที่กำหนดขึ้นนั้นมีหลายแห่ง สนามบินศุลกากรสุวรรณภูมิ สนามบินศุลกากรหาดใหญ่ สนามบินศุลกากรภูเก็ต สนามบินศุลกากรอุตะเภาน สนามบินศุลกากรกระบี่ สนามบินศุลกากรเกาะสมุย

13. การจัดตั้งคลังสินค้า

คลังสินค้าโดยปกติเมื่อเรือนำสินค้าเข้าประเทศมาถึงภายในเขตท่าแล้ว สินค้าเหล่านั้นย่อมจะต้องอยู่ในความควบคุมของศุลกากรตลอดเวลา และเจ้าของสินค้าจะต้องมารับสินค้าไปจากเรือ แต่การรอเจ้าของมารับย่อมเป็นการเสียเวลา กฎหมายจึงกำหนดให้ศุลกากรมีโรงพักสินค้า ณ ท่าเทียบเรือต่างๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ศุลกากรควบคุมดูแล

ชนิดของคลังสินค้า แบ่งได้ 3 ชนิด ได้แก่

13.1 โรงพักสินค้า หมายถึง สถานที่ซึ่งใช้เป็นที่พักหรือที่เก็บสิ่งของหรือสินค้าเมื่อได้ขนถ่ายจากเรือแล้ว และใช้เป็นที่ตรวจปล่อยของเหล่านั้น

13.2 ที่มั่นคง หมายถึง อาณาบริเวณกองตรวจสินค้าขาเข้าที่ทำเรือกรุงเทพฯ เอาไว้เก็บของประเภทของหนัก โดยอยู่บริเวณนอกโรงพักสินค้า

13.3 คลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นคลังสินค้าของเอกชนที่ทำสัญญาประกันให้แก่รัฐบาลว่าจะรักษาของนั้นไว้ด้วยดี หากเสียหายจะรับใช้ให้จนครบ เมื่อผู้นำเข้าจะนำสินค้าออกจากคลังเมื่อใดก็ให้ชำระอากรในวันที่นำของออก

ของที่ห้ามนำเข้าเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยเด็ดขาดมี 4 ประเภท คือของยกเว้นอากร ของที่ได้เสียอากรหรือวางเงินประกันค่าอากรแล้ว ของต้องห้ามและของซึ่งคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นไม่ได้รับอนุญาตให้เก็บรักษา กรมศุลกากรประกาศให้มีการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยอาศัยอำนาจในมาตรา 8 และ 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ประกอบด้วย 7 ประเภท(กรมศุลกากร,<http://www.customs.go.th>) คือ

13.3.1 คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า หมายถึง คลังสินค้าที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า สามารถนำวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาทำการผลิต หรือผสม หรือประกอบ เป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศโดยได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีอากร

13.3.2 คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้ง โดยต้องจัดสร้างและรักษาไว้ด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

13.3.3 คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับจัดแสดงนิทรรศการ
หมายถึงคลังสินค้าที่จัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการนำเข้า เพื่อช่วยในการสนับสนุนการลงทุนในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น โดยได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีอากร

13.3.4 คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับอยู่ซ่อมหรือสร้างเรือ
หมายถึงคลังสินค้าที่ใช้เก็บส่วนประกอบอุปกรณ์ และวัสดุสำหรับซ่อมหรือสร้างเรือ โดยได้รับยกเว้นการเก็บภาษีอากร

13.3.5 คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับเก็บน้ำมัน หมายถึง
คลังสินค้าที่ใช้เก็บน้ำมันที่มีการนำเข้ามาภายในประเทศ เพื่อการผ่อนคลายภาระการชำระภาษีอากรนำเข้า และสนับสนุนการสำรองน้ำมัน โดยสามารถเก็บน้ำมันได้รายละเอียดไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่นำเข้าเก็บ

13.3.6 คลังสินค้าทัณฑ์บน ประเภทร้านค้าปลอดภาษีอากร
หมายถึง คลังสินค้าที่จัดตั้งขึ้น ณ ท่าอากาศยานนานาชาติหรือในเมือง สำหรับแสดงและขายของ เพื่อนำออกไปนอกราชอาณาจักร หรือจำหน่ายแก่ผู้ซื้อที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ไม่เกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นการเก็บภาษีอากร

13.3.7 คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรี ที่
ปลอดจากภาระทางภาษีอากร รัฐบาลจัดเพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เฉพาะสำหรับประกอบกิจการอุตสาหกรรมหรือการค้าระหว่างประเทศ

ความแตกต่างระหว่าง โรงพักสินค้า - ที่มั่นคง กับ คลังสินค้าทัณฑ์บน

โรงพักสินค้า- ที่มั่นคง	คลังสินค้าทัณฑ์บน
1.เก็บของทุกชนิด เว้นแต่ของพิเศษ	1.เก็บของเฉพาะที่กรมศุลกากรอนุญาตให้เก็บเท่านั้น
2.ไม่กำหนดเวลาและไม่ต้องยื่นใบขนสินค้า	2.ต้องยื่นใบขนสินค้าที่พนักงานรับรองแล้ว ภายใน 10 วันนับแต่วันเรือเข้า และต้องนำไปยังคลังสินค้าทัณฑ์บนภายใน 21 วัน นับแต่วันเรือเข้า
3.ต้องชำระภาษีอากรเต็มจำนวนที่นำเข้า	3.สามารถชำระภาษีอากรเพียงบางส่วน จากจำนวนทั้งหมดได้
4.คำนวณภาษีอากรโดยใช้พิกัดอัตราศุลกากรในเวลาที่น่าขอเข้าสำเร็จ	4.คำนวณภาษีอากรโดยใช้พิกัดอัตราศุลกากรในเวลาซึ่งได้ปล่อยของออกจากคลังสินค้า
5.หากส่งของที่เก็บไปยังต่างเมือง ให้คืนภาษีอากรแก่ผู้นำเข้า ใน 10 ส่วน หรือ ส่วนที่เกิน 1,000 บาทของจำนวนที่เรียกเก็บ	5.ของที่ปล่อยออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรให้งดเว้นการเก็บภาษีขาเข้าและขาออก
6.หากไม่ได้ชำระภาษีอากรเกิน 2 เดือน และได้เดือนตัวแทนของเรือที่นำเข้ามา ภายใน 15 วัน แล้วผู้นำเข้าไม่มาดำเนินการ ของนั้นจะกลายเป็นของตกค้าง ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจในการนำออกขายทอดตลาด	6.ของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน สามารถเก็บได้นานถึง 1 ปีกับ 7 วัน
7.การขออนุมัติจัดตั้งต้องปฏิบัติตามมาตรา 6 และ 7 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 โดยมีเงื่อนไขและข้อกำหนดน้อยกว่าการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน	7.การขออนุมัติจัดตั้งต้องปฏิบัติตามมาตรา 8 และ 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469

ค่าธรรมเนียมของโรงพักสินค้า ที่มั่นคง และคลังสินค้าทัณฑ์บนแตกต่างกัน โรงพักสินค้าเก็บปีละประมาณ 4,000 บาท ส่วนคลังสินค้าทัณฑ์บนเก็บประมาณปีละ 10,000 บาท (กรมศุลกากร, <http://www.customs.go.th>)

14. สินค้าผ่านประเทศ

สินค้าผ่านประเทศ คือสินค้าที่มีต้นทางอยู่ประเทศหนึ่ง ส่งผ่านประเทศอื่น เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง ซึ่งเป็นอีกประเทศหนึ่ง สินค้าผ่านประเทศจะได้รับการยกเว้นอากร เนื่องจากไม่ได้นำสินค้ามาใช้ภายในประเทศ แต่ต้องอยู่ในความดูแลของกรมศุลกากรตลอดเวลา นับตั้งแต่เริ่มนำเข้ามาและส่งออกไป สินค้าผ่านประเทศ ถ้าหากเป็นของต้องห้าม เช่น มุลฝิ่น วัตถุลามก ฯลฯ ทางราชการจะไม่อนุญาตให้ขนส่งผ่านประเทศ

14.1 ลักษณะของสินค้าผ่านประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- มีต้นทางอยู่ต่างประเทศ ส่งผ่านเข้ามาในประเทศไทย
- แวะถ่ายลำเรือหรือเปลี่ยนไปใช้ยานพาหนะอื่น
- สินค้าที่ถ่ายลำเรือ เรียกว่า สินค้าถ่ายลำ
- ไม่ต้องเสียค่าอากร เพราะไม่ได้นำสินค้านั้นมาใช้ในประเทศ
- นายเรือต้องวางเงินประกันอากร
- จะขอคืนอากรได้ก็ต่อเมื่อของนั้นได้ออกจากประเทศไทยไปแล้ว
- การถ่ายลำ ให้ใช้เฉพาะท่าเรือกรุงเทพฯ กับสนามบินศุลกากร

สุวรรณภูมิเท่านั้น

- สินค้าผ่านประเทศ นอกจากจะขนถ่ายเปลี่ยนลำ บางส่วนอาจคิดเรือกลับออกไปสู่ประเทศปลายทาง คือไม่มีการขนขึ้นมาในราชอาณาจักรไทย เพราะถือว่าเป็นสินค้าติดเรือ ไม่ต้องมีการเสียอากร แต่ตัวแทนเรือต้องแยกยื่นบัญชี

- สินค้าผ่านประเทศ ที่ขนถ่ายเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนชั่วคราวหนึ่งแล้วส่งกลับไปที่หมายในต่างประเทศ สินค้าชนิดนี้ไม่ต้องเสียอากร ทั้งขาเข้าและขาออก

14.2 ระเบียบสินค้าถ่ายสำ

ระเบียบสินค้าถ่ายสำ มีรายละเอียด ดังนี้

14.2.1 ถ้ามีการถ่ายสินค้าทั้งสำเรือ ต้องให้ตัวแทนเรือแจ้งขออนุญาตกับกรมศุลกากร ก่อนที่เรือจะถึงท่า

14.2.2 ต้องมีใบตราส่งชนิดผ่านตลอดทาง ซึ่งระบุเมืองท่าต้นทางในต่างประเทศและต้องมีการระบุท่าภายในประเทศเพื่อสำหรับถ่ายสำ และระบุเมืองท่าปลายทางในต่างประเทศด้วย เช่น China-Bangkok- Singapore

14.2.3 ต้องมีบัญชีราคาสินค้า ระบุเมืองตามท่าต้นทาง

14.2.4 ชื่อบัญชีสำหรับเรือต้องระบุท่าต้นทาง ท่าถ่ายสำและท่าปลายทาง

14.3 สินค้าผ่านประเทศเข้ามาทางอากาศยาน

สินค้าผ่านประเทศเข้ามาทางอากาศยาน คือสินค้าที่มีต้นทางอยู่ต่างประเทศ แต่ส่งผ่านมายังประเทศไทยทางอากาศยาน โดยแวะขนถ่ายเปลี่ยนเครื่องบิน ณ ท่าอากาศยานภายในประเทศ แล้วจึงส่งไปยังที่หมายต่างประเทศต่อไป กรณีถ้าขนส่งสินค้าลงบนเครื่องบินสำใหม่ได้เกิน 24 ชั่วโมง ถือว่าเป็นของตกค้าง

กรณีเป็นของหีบห่อ ต้องมีเครื่องหมายแสดงเมืองท่าที่จะขนส่งผ่าน และเมืองท่าปลายทางที่อยู่ต่างประเทศและต้องทำเอกสารขนส่ง คือใบตราส่งผ่านตลอดทาง

15. ของตกค้าง ของริบและของยึด

15.1 ของตกค้าง

ของตกค้าง หมายถึง ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ที่อยู่ในความดูแลรักษาของกรมศุลกากร นานถึง 2 เดือน นับแต่วันเรือเข้า โดยที่ยังไม่มีผู้ใดมาแสดงตนเป็นเจ้าของ หรือยังไม่ได้ยื่นใบขนสินค้าและไม่ชำระอากร หรือยังไม่ได้วางหลักประกันอากรแก่ของนั้น เมื่ออธิบดีได้แจ้งไปยังตัวแทนเรือ ที่นำของนั้นเข้ามาครบ 15 วันแล้ว แต่ตัวแทนเรือดังกล่าวก็ยังไม่มาปฏิบัติพิธีการศุลกากร เพื่อนำของออกไปให้ถือเป็นของตกค้าง

กรณีของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ถ้าเป็นของสด เสียง่าย และของ
นั้นแสดงอาการบูดเน่าภายหลัง 30 วัน (นับจากวันที่มาถึง) ให้ถือเป็นของตกค้าง

15.1.1 วิธีการดำเนินเกี่ยวกับของตกค้าง

เมื่ออธิบดีได้แจ้งไปยังตัวแทนเรือที่นำของนั้นเข้ามาครบ 15 วัน
แล้วแต่ตัวแทนเรือดังกล่าวยังไม่มาปฏิบัติพิธีการศุลกากร เพื่อนำของออกไป ให้อธิบดีมี
อำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำของนั้นออกขายทอดตลาด และหรือ สั่งให้ตัวแทนเรือส่ง
ของนั้นออกนอกราชอาณาจักรและหรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำลายของนั้น

15.1.2 การจัดการเงินที่ได้จากการขายของตกค้าง

กรณี 1: ให้หักใช้ค่าภาษี ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย แก่กรมศุลกากร

กรณี 2: ส่วนที่เหลือจากกรณี 1 ให้ใช้ค่าภาระติดพันต่างๆ

กรณี 3: ส่วนที่เหลือจากกรณี 1 และกรณี 2 ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

15.2 ของอันจะพึงต้องริบ

ของอันจะพึงต้องริบ ได้แก่

- ของที่ยังไม่ได้เสียภาษี ของต้องกักตุน ของต้องห้าม หรือของ
ใดๆ ที่ไม่ได้ผ่านด่านศุลกากรโดยถูกต้อง
- หีบห่อที่มีขนาดหรือลักษณะขัดต่อ บทพระราชบัญญัติศุลกากร
พ.ศ.2469
- ของที่ได้ทำทัณฑ์บนว่าจะส่งออก แต่ไม่ได้นำลงเรือให้เสร็จก่อนเรือสำ
นั้นออก
- สินค้าที่ขนถ่ายจากเรือ โดยไม่ได้รับอนุญาต
- สินค้าที่เก็บอยู่ในคลังสินค้า ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงสภาพ โดยไม่ได้
รับอนุญาต
- ของที่ได้ขอคืนค่าภาษีแล้ว และภายหลังพบว่าของนั้นไม่ตรงกับใบขน
สินค้า
- ของที่ขนส่งนอกทางอนุมัติ

15.3 ของยึด

ของยึด หมายถึง ของใดๆ อันจะพึงต้องยึด ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ถ้าเจ้าของไม่มายื่นคำร้องเรียกเอาภายใน 60 วัน สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด และ 30 วันสำหรับสิ่งอื่น (นับแต่วันที่ยึดไว้) ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

16. E-Customs พิธีการศุลกากรนำเข้า - ส่งออก ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (EDI)

กรมศุลกากรยุคใหม่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านการบริการประชาชน (Front Office) และในการบริหารงานภายใน (Back Office) เพื่อให้กระบวนการทำงานทางศุลกากรมีความเรียบง่าย รัดกุม และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถจัดเก็บภาษีอากรและดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการส่งออกได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม ลดต้นทุนแก่ผู้ประกอบการ เพื่อเร่งพัฒนาระบบงานไปสู่ระบบ Paperless

สำนักงานศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ (E-Customs) โดยการให้บริการด้วยระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (EDI) ระหว่างองค์กรในระบบปฏิบัติงานหลักๆ โดยเป้าหมายการให้บริการนำเข้า-ส่งออกไปสู่ระบบไร้เอกสาร (Paperless) ตามนโยบาย e-Government ของรัฐบาล

กรมศุลกากรจึงได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อส่งเสริมงานด้านการบริหารและด้านบริการแก่ผู้นำของเข้า/ส่งของออก ระบบคอมพิวเตอร์ที่กรมศุลกากรนำมาใช้เพื่อให้บริการแก่ผู้นำเข้า-ส่งออก คือระบบ EDI Based On-Line Network

16.1 ความหมายของระบบ EDI

ระบบ EDI (Electronic Data Interchange) คือการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการรับ-ส่งเอกสารธุรกิจระหว่างหน่วยงานตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไปที่มีมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับร่วมกันโดยผ่านเครือข่ายสื่อสาร เช่น สายโทรศัพท์ สัญญาณดาวเทียมหรือการใช้สื่อหรือรูปแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือเอกสารธุรกิจ เช่น ใบสั่งซื้อสินค้า ใบชีราคาสินค้า ใบส่งของ รายงานต่างๆ ภายใต้มาตรฐานกำหนด

การรับ - ส่งเอกสารข้อมูลดังกล่าวจะถูกกระทำภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยระดับหนึ่ง เพื่อป้องกันมิให้คู่แข่งทางการค้าสามารถดึงข้อมูลของตนไปใช้ได้ ซึ่งหากมีการใช้ EDI ในกิจการต่างๆ อย่างครบวงจร จะช่วยให้ไม่ต้องอาศัยเอกสารต้นฉบับที่ต้องตรวจสอบโดยพนักงานหรือป้อนข้อมูลซ้ำอีก ซึ่งสามารถสนับสนุนให้องค์กรธุรกิจเปลี่ยนแปลงเป็นขั้นตอนการทำธุรกิจที่ต้องใช้เอกสารเป็นพื้นฐานไปสู่การทำธุรกิจภายใต้สื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่จำเป็นต้องใช้กระดาษอีกต่อไป

16.2 การทำงานของระบบ EDI

มีขั้นตอนการทำงานระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งกับเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้รับ ดังนี้

16.2.1 ผู้ส่งเอกสาร EDI

ผู้ส่งเอกสาร EDI จะต้องทำขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1: เริ่มต้นผู้ส่งต้องมีโปรแกรม สำหรับบันทึกข้อมูลของเอกสารต่างๆ เช่น Invoice ใบขนสินค้าโปรแกรมนี้ผู้ส่งอาจจะพัฒนาเองหรือซื้อที่เขาพัฒนาเสร็จแล้วก็ได้

ขั้นที่ 2: ผู้ส่งบันทึกรายละเอียดของเอกสารต่างๆ เข้าสู่คอมพิวเตอร์

ขั้นที่ 3: ผู้ส่งตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล ที่บันทึกเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์อีกครั้ง ก่อนที่จะส่งไปให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้รับ

ขั้นที่ 4: ผู้ส่งสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของตน ส่งข้อมูลไปให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้รับเมื่อได้รับคำสั่งเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งก็จะทำการคัดแยกข้อมูลที่ต้องการส่งจากฐานข้อมูล ให้อยู่ในรูปที่พร้อมจะถูกแปลงเป็นเอกสาร EDI

- ซอฟต์แวร์ EDI จะทำการแปลงข้อมูลที่ต้องการส่งให้อยู่ในรูปของเอกสาร EDI หรือเรียกว่าเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น EDIFACT Format

16.2.2 ผู้ให้บริการ EDI

ผู้ให้บริการ EDI เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ EDI จะเน้นการดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1: ตรวจสอบสิทธิการใช้งาน EDI ของผู้ส่ง เช่น ตรวจสอบรหัสผ่าน

ขั้นที่ 2: เมื่อได้รับข้อมูลจากผู้ส่งแล้วทำการแปลงข้อมูลจากมาตรฐานหนึ่งไปเป็นอีกมาตรฐานหนึ่ง

ขั้นที่ 3: ตรวจสอบข้อมูลว่าตรงตามมาตรฐานหรือไม่

ขั้นที่ 4: นำเอกสาร EDI ที่ได้รับจากผู้ส่งไปเก็บไว้ใน Mailbox ของผู้รับ

16.2.3 ผู้รับเอกสาร EDI

ผู้รับเอกสาร EDI เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้รับจะดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1: ผู้รับติดต่อมายังเครื่องของผู้ให้บริการ EDI ผ่านเครือข่ายสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ เพื่อรับเอกสารที่อยู่ใน Mailbox ของตน

ขั้นที่ 2: อ่านเอกสาร EDI จาก Mailbox ของตน และส่งข้อความตอบรับแจ้งให้ผู้ส่งทราบว่าได้รับข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

ขั้นที่ 3: ซอฟต์แวร์ EDI จะทำการแปลงเอกสาร EDI ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้รับเอาไปใช้งานภายในองค์กรได้

ขั้นที่ 4: เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้รับ จะนำข้อมูลที่ผ่านการแปลงเรียบร้อยแล้ว มาทำการประมวลผล และจัดเก็บลงในฐานข้อมูล

16.3 ประโยชน์ในการนำระบบ EDI มาใช้

ประโยชน์ในการมาใช้ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร มีรายละเอียด ดังนี้

16.3.1 ช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร เช่น ไม่ต้องผ่านขั้นตอนการออกเลขที่ใบอนุญาตหรือเลขที่ยกเว้นอากร เพราะเครื่องคอมพิวเตอร์จะออกเลขที่ใบอนุญาตหรือเลขที่ยกเว้นอากรให้

16.3.2 ช่วยลดความผิดพลาดในการคำนวณค่าภาษีอากร เพราะโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ตรวจสอบการคำนวณ

16.3.3 เจ้าหน้าที่ไม่ต้องบันทึกข้อมูลใบอนุญาตทั้งฉบับ โดยจะบันทึกข้อมูลบางไฟล์เท่านั้น เพราะใบอนุญาตได้ถูกส่งมายังกรมศุลกากรในระบบ EDI แล้ว

16.3.4 ระบบข้อมูลที่ Update ตลอดเวลา

16.3.5 กรมศุลกากรสามารถให้บริการระบบ EDI ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

16.3.6 ระบบ EDI จะมีบริการให้ผู้ประกอบสามารถสอบถามข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรได้โดยอัตโนมัติ เพื่อตรวจเช็คสินค้าที่นำเข้าและส่งออกว่าได้รับอนุมัติหรือยัง

17. ข้อแตกต่างระหว่างพิธีการศุลกากรระบบ Manual กับระบบ EDI

พิธีการศุลกากรระบบ Manual	พิธีการศุลกากรระบบ EDI
1. ตัวแทนออกของรับข้อมูล Invoice และ เอกสารประกอบอื่นๆจากผู้นำเข้า/ผู้ส่งออก เพื่อจัดทำใบขนสินค้า	1. ตัวแทนออกของรับข้อมูล Invoice และเอกสารประกอบอื่นๆจากผู้นำเข้า/ส่งออก เพื่อจัดทำใบขนสินค้า โดยมีอน ข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ของตนเอง หรือใช้บริการ Service Counter
2. ยื่นใบขนสินค้าต่อเจ้าหน้าที่พิธีการ ตรวจสอบบัตรตัวอย่างลายมือชื่อเจ้าของ หรือผู้จัดการ หรือผู้รับมอบอำนาจ ออก เลขที่ใบขนสินค้า ตรวจสอบเอกสารและ ลงนามรับรอง	2. ส่งข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์ไปยัง เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร โดยผ่านผู้ให้บริการ EDI คอมพิวเตอร์ ของกรมศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูล เบื้องต้น เช่น เลขประจำตัวผู้นำเข้า-ส่งออก และออกเลขที่ใบขนสินค้า
3. เจ้าหน้าที่ประเมินอากร ตรวจสอบ พิภกัตตราอากร ประเมินอากร คำนวณ และสั่งการตรวจ	3. การตรวจสอบพิภกัตตราอากรและ ประเมินอากรกระทำโดยตัวแทนออก ของ ก่อนส่งข้อมูลไปยังเครื่อง คอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร
4. นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการแล้ว ไป ชำระอากรหรือเงินประกัน ณ ที่ทำการ ศุลกากร	4. นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการแล้วไป ชำระอากรหรือเงินประกัน ณ ที่ทำการ ศุลกากร หรือชำระเงินผ่านธนาคาร ด้วยระบบ e-Payment
5. นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการและชำระ อากรหรือเงินประกันแล้วไปที่คลังสินค้าให้ เจ้าหน้าที่ศุลกากรกำหนดชื่อเจ้าหน้าที่ ผู้ตรวจปล่อยสินค้า	5. นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการและ ชำระอากรหรือเงินประกันแล้วไปที่ คลังสินค้าให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรกำหนด ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจปล่อยสินค้าด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติ
6. เจ้าหน้าที่ศุลกากรทำการตรวจปล่อย สินค้าตามปกติ	6. เจ้าหน้าที่ศุลกากรทำการตรวจ ปล่อยสินค้าตามปกติ

18. บทสรุป

กรมศุลกากร ได้มีการพัฒนาเรื่องของพิธีการศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้นำเข้าและส่งออก โดยได้มีการพัฒนาระบบ ระบบ E-Customs (พิธีการศุลกากรนำเข้า-ส่งออกระบบอิเล็กทรอนิกส์) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในการบริการประชาชน และในการบริหารงาน เพื่อให้กระบวนการการทำงานทางศุลกากรมีความเรียบง่าย รัดกุม และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถจัดเก็บภาษีอากรศุลกากรอย่างถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม

.....